



Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Samråd i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg d. 3. december vedr. Klimarådets vurdering af Klimaprogram 2020

Center

Center for Klimaneutralitet
Danmark

Team

Tværgående Klimapolitik og
Klimalov

Dato

7. december 2020

J nr. 2020-5064

/ JUHKR

Samrådsspørgsmål E

I Folketingets Klima-, Energi-, Forsyningsudvalg har Mona Juul (KF) og Tommy Ahlers (V) stillet ministeren følgende samrådsspørgsmål E:

Samrådsspørgsmål E:

”Vil ministeren redegøre for og kommentere ”Klimarådets vurdering af regeringens klimaprogram” dateret 30. oktober 2020?”



Ministerens svartale:

Tak for spørgsmålet og muligheden for, at vi kan drøfte regeringens Klimaprogram 2020 med udgangspunkt i Klimarådets kommentarer til programmet.

For min skyld behøver vi dog ikke begrænse os til dem. Hvis der er generelle spørgsmål til programmet, vil jeg også meget gerne diskutere dem.

[Klimarådets rolle]

Med klimaloven fik vi et styrket klimaråd.

Klimarådets rolle som faglig rådgiver på klimaområdet har stor værdi.

Det mener både regeringen og partierne bag aftale om klimalov.

Regeringen lægger også stor vægt på Klimarådets anbefalinger i de klimaudspil, vi kommer med.

Derfor var jeg også da vi sidste år forhandlede klimaloven meget opmærksom på, at vi fik styrket Klimarådet. Dels med flere ressourcer og dels et bedre grundlag for rådets uafhængighed. To afgørende skridt for at sikre kvaliteten af Klimarådets rådgivning til regeringen.



[årshjul]

Klimarådet spiller en vigtig rolle i klimalovens årshjul.

Hvert år i februar skal Klimarådet samlet vurdere regeringens klimaindsats, blandt andet på baggrund af klimaprogrammet og redegørelsen til Folketinget om effekterne af regeringens samlede klimapolitik.

Klimarådet skal bl.a. i anbefalingerne forholde sig til de guidende principper i klimaloven og give en vurdering af, om regeringens klimaindsats anskueliggør, at klimalovens mål nås.

Derudover skal Klimarådet give en faglig vurdering af, om klima-, energi- og forsyningsministerens handlepligt indtræder.

Klimarådet skal også i løbet af året kommentere på både klimastatus og -fremskrivning og klimaprogrammet.

Og sidstnævnte er anledningen til dagens samråd.

[Samme tilgang – implementering og udvikling]

Jeg vil gerne understrege, at selvom der nogle gange tegnes et andet billede i medierne, så er Klimarådets og regeringens tilgang til klimaindsatsen på lange stræk meget ens.

Et fælles udgangspunkt er, at vi i dag ikke har færdige løsninger til at nå 70 pct. målet, hvis vi samtidig vil sikre, at vi ikke slår bunden ud af den



danske statskasse og lukker danske virksomheder og arbejdspladser.

Den overordnede tilgang er derfor også den samme. En indsats i to spor – implementering og udvikling.

Vi kan gøre en del nu med konkrete tiltag, der implementeres – *implementeringssporet*.

Derfor har regeringen sammen med Folketingets partier og erhvervslivet allerede aftalt en række tiltag, der bidrager med væsentlige drivhusgasreduktioner.

Med det, vi har præsenteret ind til nu, forventer vi at nedbringe udledningerne med over en fjerdedel af den manko vi har til 2030.

Sidste år ved denne tid vedtog vi eksempelvis en finanslov for 2020, der indeholder tiltag, der vurderes at medføre drivhusgasreduktioner på 0,5 mio. ton i 2030.

I juni indgik vi en bred aftale om en klimaneutral affaldssektor, aftale om grønne boliger og en stor klimaafale der omfatter energisektoren og industrien. Disse aftaler forventer vi kan reducere drivhusgasudledningerne med 3,4 mio. ton i 2030.

I september fremlagde vi et udspil til på vejtransporten, som forventes at give mindst 1 mio. ton i 2030. Et område, hvor vi stadig forhandler.



Siden udgivelsen af klimaprogrammet i september har vi derudover fremlagt oplæg til en grøn skattereform, som i den første fase kan opnå reduktioner på omkring 0,5 mio. ton i 2025.

[Og inden længe kan vi forhåbentlig lukke endnu en grøn finanslovsaftale.]

I starten af næste år kommer vi til landbruget – en af de helt store udfordringer.

En væsentlig del af at nå 70 pct.-målet er også at fremme udviklingen af det andet spor, nemlig *udviklingssporet*.

Regeringens sektorstrategier indeholder derfor også målrettede udviklingsindsatser for at sikre, at kendte teknologier på sigt kan bidrage til indfrielse af målene i klimaloven.

For eksempel vil der blive udarbejdet en samlet strategi for PtX og CCUS, så vi kan fremme udviklingen af de to afgørende teknologier.

Med regeringens grønne forskningsstrategi målretter vi desuden forskningsindsatsen de områder, hvor vi ved, at vi har brug for at udvikle og modne nye teknologier, for at kunne nedbringe udledningerne med det nødvendige.

Derudover omfatter sektorstrategierne for energi, industri og affald målrettede investeringer i både konkrete tiltag og udvikling af nye teknologier.



Et snart kendt billede er den såkaldte hockey-stav. Det væsentlige er her, at der på beslutningssiden er tale om en omvendt hockeystav.

Vi har taget mange og store beslutninger i starten, hvoraf nogle først får reduktionseffekt senere.

Vi har derfor leveret et væsentligt bidrag til konkrete reduktioner allerede i år. Men vi kommer bare ikke i mål, uden at skubbe på teknologiudviklingen samtidig.

Det er de fleste eksperter – inklusive i øvrigt Klimarådet - enige i er den rigtige tilgang.

[Klimarådets opmærksomhedspunkter]

Nu vil jeg kort gennemgå de ni opmærksomhedspunkter i Klimarådets vurdering af klimaprogrammet, som spørger refererer til.

[Ad 1: Behov for klarhed om baseline]

Klimarådet mener, at regeringens fremstilling af forventede reduktioner fra vedtagen politik skaber forvirring, fordi regeringen også redegør for effekten af Finanslov 2020 og Fynsværkets udmelding om kulstop, der allerede var indregnet i basisfremskrivningen.

Jeg er selvfølgelig helt enig i, at der skal være klarhed om reduktionsmankoen – det vil sige, hvor meget vi mangler i forhold til 70 pct.-målet.



Det synes jeg også, der er i klimaprogrammet. Det er klart, at det er en lille smule teknisk. Vi forbedrer os hele tiden i forhold til den pædagogiske fremstilling.

Her fremgår det, at seneste officielle fremskrivning af drivhusgasudledningerne fra 2020 viser et reduktionsbehov på ca. 20 mio. ton i 2030, som Klimarådet også selv bemærker i notatet.

Dertil lægger vi vores skøn over effekten af de beslutninger, der forventes at medføre reduktioner frem mod 2030 og dermed bidrager til 70 pct. målet.

Det giver i september 2020 et øjebliksbillede af en anslået reduktionsmanko på ca. 16 mio. ton. i 2030.

Det er klart, at vi som det væsentligste skal læne os op af de officielle fremskrivninger, hvor den næste kommer til april 2021.

Her er det ikke sikkert, at man kommer frem til helt samme tal, fordi man her har mulighed for at tage højde for udviklingen i den økonomiske aktivitet i brancher, overlap mellem effekten af forskellige tiltag, teknologiske fremskridt, ændringer i brændselspriser og så videre.

Men i og med, at vi med Klimaprogrammet gør status, skønner vi over effekten af vores tiltag ud fra den information, vi har nu.

[Ad 2: Vigtigt med tidlige klimabeslutninger]



Klimarådet fremhæver for det andet behovet for yderligere beslutninger på den korte bane.

Her er jeg også helt enig med Klimarådet i behovet for tidlige beslutninger.

Regeringens førnævnte tilgang med en væsentlig indsats på kort bane i både implementeringssporet og udviklingssporet er derfor beskrevet i programmet.

Men fordi vi i september stod midt i klimalovens år 0, manglede vi på det tidspunkt fortsat væsentlige dele af regeringens samlede plan.

Klimaprogram 2020 er derfor ikke udtryk for regeringens samlede klimapolitik.

Regeringen har nemlig sidenhen fremlagt en grøn skattereform og vil i det nye år fremlægge et landbrugsudspil.

Dertil kommer, at vi forhandler med partierne om transportudspil og en grøn Finanslov.

[Ad 3: Tidlige reduktioner øger sikkerheden for at nå i mål]

Som det tredje er det Klimarådets forståelse, at hovedandelen af reduktionerne i klimaprogrammet kommer fra tekniske reduktionspotentialer, og at det er risikabelt.



Vi er helt enige med Klimarådet i, at vi skal have fokus på beslutninger på kort bane.

Regeringens indsats i det første år af klimalovens årshjul indeholder derfor som nævnt en lang række konkrete reduktionstiltag.

En del af dem er allerede lagt frem og nogle besluttet med aftalerne fra foråret og finansloven for 2020. En anden stor del skal forhandles i den kommende tid – navnlig en grøn skattereform, transportaftale og næste år tiltag i landbruget.

Det tager Klimarådets vurdering af balancen mellem implementering og udvikling i sagens natur ikke højde for.

Jeg vil også fremhæve, at regeringen allerede har implementeret store dele af Klimarådets forslag til konkrete tiltag i implementeringssporet.

Der er dog forskel på, hvordan vi vurderer effekten af enkelte kendte virkemidlers effekt.

Det er klart, at vi for eksempel meget gerne så en meget større effekt af at udtage lavbundslande. Men når den faglige vurdering tilsiger et, kan vi kun tage det som udgangspunkt.

[Ad 4: Skridtet fra tekniske potentialer til faktiske reduktioner bør tydeliggøres]



Klimarådet efterspørger som et fjerde opmærksomhedspunkt en klar sammenhæng mellem regeringens udviklingsinitiativer og de angivne reduktionspotentialer.

Jeg er helt enig i, at det er vigtigt, at udviklingssporet med løbende beslutninger bliver til konkrete, implementerede virkemidler.

Med klimaprogrammet viser regeringen en klar tilgang til en kontinuerlig klimaindsats, hvor vi løbende vil sikre, at udviklingsindsatsen bliver omsat til implementerede virkemidler. Hovedmekanismen i den opfølgning er klimalovens årshjul.

Dertil kommer, at regeringen, som det fremgår af programmet, vil vende tilbage til alle sektorer for løbende at sikre, at udviklingsprojekter bliver til konkrete tiltag så hurtigt som muligt.

Samtidig forsøger vi at gøre det klart, at udviklingssporet er direkte koblet til reduktionsbehovet ift. 70 pct.-målet.

For eksempel vil vi med en strategi for CCS og PtX netop tydeliggøre skridtet fra tekniske potentialer til faktiske reduktioner.

Og i grøn forskningsstrategi kobles indsatsen direkte til de udfordringer, der skal løses for at indfri klimalovens mål fx transportsektorens udledninger og udledningerne fra store punktkilder.



[Ad 5: Kendte tiltag kan bidrage mere]

Som det femte bemærker Klimarådet, at programmet ikke fremlægger nye konkrete reduktioner med kendte virkemidler.

Det er korrekt. Men Klimaprogrammet er en status for indsatsen og nye tiltag kommer derfor i øvrige udspil om transport, grøn skattereform og senere hen landbrug.

I og med, at Klimaprogrammet er kommet midt i 2020, mangler der derfor fortsat tiltag inden for transport, landbrug og skat.

[Ad 6: Kun det høje skøn for tekniske potentialer bringer regeringen i mål]

Som det sjette punkt påpeger Klimarådet, at regeringens implementeringsspor sammen med de tekniske reduktionspotentialer vil reducere mellem 14 og 21,5 mio. ton CO₂e i 2030, hvorfor kun den høje forventning i spændet vil bringe os i mål.

Det er igen her vigtigt at holde sig for øje, at vi i Klimaprogrammet ikke har indregnet det fulde omfang af implementeringssporet, fordi ikke alle udspil er fremlagt.

Samtidig vigtig at huske, at for eksempel et mere ambitiøst EU-mål, ny EU-regulering og erhvervslivets initiativer m.v. er vanskelige at opgøre præcis effekt af. Der vil være en effekt, men det er ikke noget, vi regner ind.



Når de effekter regnes med ind, vil der være fin overensstemmelse mellem mål, potentialer og beslutninger.

[Ad 7: Regeringen ser meget optimistisk på CO₂-fangst]

Klimarådet bemærker som et syvende punkt, at regeringens vurdering af et teknisk reduktionspotentiale fra CCS på 4 til 9 mio. ton er meget optimistisk.

Det vi har gjort med Klimaprogrammet er at se på det tekniske reduktionspotentiale ved forskellige teknologier. Det viser, at vi har teknologier til at få os i mål.

Hvor stor en del af potentialet, der bliver til konkrete reduktioner på sigt vil afhænge af en lang række forhold og en lang række politiske beslutninger.

Konkret i forhold til CCS har vi derfor afsat en pulje på 800 mio. kr. årligt fra 2024, der skal fremme storskalaanlæg og vi vil lave en samlet strategi for at fremme teknologien.

[Ad 8: Beskrivelsen af Danmarks EU-forpligtelser er ikke fuldt dækkende]

Klimarådet peger derudover på, at EU's LULUCF forordning, energispareforpligtelsen i EU samt det underliggende biobrændstofmål ikke er beskrevet.



Det er helt korrekt, eftersom vi har udvalgt de væsentligste internationale målsætninger.

Det fremgår ikke af klimaloven, at listen skal være udtømmende. Det ville også være en ganske omfattende liste, som ville fylde uforholdsmæssigt meget i programmet. Det var i forhandlingerne ikke mit indtryk, at det var det, aftalepartierne ønskede.

Jeg vil dog meget gerne inddrage de nævnte mål frem over.

[Ad 9: Regeringen lægger op til øget klimabistand, men visse informationer mangler]

Endelig efterspørger klimarådet en mere eksplicit beskrivelse af, de grønne midler i udviklingsbistanden.

Det er klart, at det spørgsmål vedrører en meget væsentlig del af klimaindsatsen.

Regeringens udviklingspolitiske prioriteter for 2021 indeholder derfor også en detaljeret gennemgang af den del af den danske klimaindsats.

Samtidig gør vi også status for vores globale klimaaftryk og indsatsen for at reducere de globale udledninger til april.

Den ser jeg frem til at præsentere for jer til den tid.

[outro]



Jeg håber, at det har givet udvalget svar på spørgsmålet og et billede af, at regeringen i høj grad lytter til klimarådets rådgivning.

Samtidig skal vi holde os for øje, at vi skal have andre lande til at følge vores eksempel, hvis vi vil gøre en reel forskel for klimaet.

Derfor er det heller ikke ligegyldigt, hvordan vi indretter vejen til 70 pct.

Skal resten af verden vælge en ambitiøs klimavej ud fra dansk eksempel, skal den være attraktiv at gå.

Vi skal vise, at de høje ambitioner kan omsættes til konkret handling. Vi skal vise, at det er muligt at gennemføre en grøn omstilling, der går hånd i hånd med vækst og velfærd. Og vi skal udvikle de grønne teknologiske løsninger, som verden har brug for.

Det er også derfor, at vi har bundet os til at tage hensyn til principperne i klimaloven, så vi i samarbejde kan sikre en ambitiøs klimapolitik, som andre lande vil lade sig inspirere af.

Tak for ordet.